

Spis treści

Część I

Teoretyczne wyznaczniki przemocy wobec osób starszych

Beata Tobiasz-Adamczyk

1. Wstęp	11
2. Przemoc wobec osób starszych jako problem społeczny	15
3. Starzenie się a trajektoria życia z perspektywy przemocy	19
4. Definicje przemocy	22
5. Częstość występowania różnych form przemocy wobec osób starszych	29
6. Trudności w wykrywaniu przemocy wobec osób starszych	32
7. Czynniki sprzyjające występowaniu przemocy	37
8. Kulturowe uwarunkowania przemocy	46
9. Konsekwencje zdrowotne i psychospołeczne różnych form przemocy	48
10. Rola rodziny w zapewnianiu opieki i /lub pomocy osobie starszej	52
11. Teoretyczne wyjaśnienia przemocy	57
12. Narzędzia pomiarowe służące wykrywaniu różnych form przemocy	60
13. Rola personelu medycznego w rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu przemocy	65

Barbara Woźniak, Monika Brzyska

14. Przemoc wobec osób starszych – przegląd badań prowadzonych w Polsce	70
---	----

Część II

Występowanie przemocy wobec osób starszych w percepcji pracowników socjalnych i medycznych sprawujących nad nimi opiekę

*Beata Tobiasz-Adamczyk, Piotr Brzyski, Monika Brzyska, Marzena Florek,
Tomasz Ocetkiewicz, Justyna Polak*

1. Cel badania, zastosowana metoda	81
2. Wyniki	87
2.1. Charakterystyka demograficzno-społeczna badanych pracowników sektora pomocy społecznej i sektora medycznego	87
2.2. Przemoc wobec osób starszych jako problem społeczny w opinii badanych pracowników	88
2.3. Postrzeganie przemocy fizycznej	92
2.4. Postrzeganie przemocy psychicznej	95
2.5. Postrzeganie zaniedbywania	97
2.6. Percepcja zjawiska porzucenia osoby starszej	100
2.7. Percepcja przemocy finansowej/materialnej	102
2.8. Percepcja przemocy seksualnej	105
3. Przemoc wobec osób starszych: analiza porównawcza percepcji przemocy między badanymi kategoriami zawodowymi	107
3.1. Różnice w ocenach przemocy fizycznej między badanymi kategoriami zawodowymi	108
3.2. Różnice w ocenach przemocy psychicznej między badanymi kategoriami zawodowymi	110
3.3. Różnice w ocenie zaniedbywania osób starszych między badanymi kategoriami zawodowymi	113
3.4. Różnice w percepcji zjawiska porzucenia osoby starszej między badanymi kategoriami zawodowymi	116
3.5. Różnice w percepcji wykorzystania finansowego/materialnego między badanymi kategoriami zawodowymi	117
3.6. Różnice w percepcji przemocy seksualnej między badanymi kategoriami zawodowymi	120
4. Czynniki warunkujące ocenę różnych aspektów przemocy w poszczególnych kategoriach zawodowych	121
4.1. Pracownicy socjalni MOPS	121
4.2. Pracownicy Domów Opieki Społecznej	125
4.3. Pielęgniarki środowiskowe	130
4.4. Pielęgniarki kliniczne (geriatryczne)	133
4.5. Lekarze	135
5. Analiza determinantów postrzegania różnych form przemocy wobec osób starszych na podstawie modelu regresji logistycznej	139

Część III

Percepcja złego traktowania i przemocy wobec osób starszych przez seniorów w wieku 65 lat i powyżej

*Beata Tobiasz-Adamczyk, Monika Brzyska, Piotr Brzyski, Marzena Florek,
Justyna Polak*

1. Cel badania; zastosowane narzędzia pomiarowe	159
2. Wyniki	163
2.1. Charakterystyka demograficzno-społeczna osób starszych	163
2.2. Postrzeganie złego traktowania osób starszych w Polsce	165
2.3. Złe traktowanie osób starszych przez rodziny w opinii badanych	169
2.4. Postrzeganie przez badanych w najbliższym otoczeniu zjawiska zaniedbywania osób starszych przez rodziny	173
2.5. Samozdefiniowanie się jako ofiara przemocy fizycznej	175
2.6. Ocena przemocy psychicznej jako problemu społecznego w Polsce przez badanych	177
2.6.1. Samozdefiniowanie się przez badane osoby jako ofiary przemocy psychicznej	178
2.7. Poczucie zagrożenia i braku bezpieczeństwa wyrażane przez osoby starsze	183
2.8. Przemoc finansowa	189
2.9. Zaniedbanie	192
2.10. Relacje między postrzeganiem złego traktowania osób starszych a własnymi doświadczeniami bycia ofiarą przemocy	201
2.11. Determinanty różnych form przemocy potwierdzonych przez osoby starsze	205
2.12. Występowanie przemocy a jakość życia	208
2.12.1. Relacje między postrzeganiem złego traktowania osób starszych a jakością życia	215
2.12.2. Determinanty poszczególnych wymiarów jakości życia badanych osób starszych	227

Część IV

Omówienie wyników badań nad percepcją przemocy wobec osób starszych przez profesjonalistów medycznych i osoby starsze, <i>Beata Tobiasz-Adamczyk</i>	237
--	-----

Literatura	271
------------------	-----